

Fuglsang: Hvis man, som de forskellige ordførere hver på sin vis før mig har forsøgt det, skal dømme om trepartiregeringens politiske virksomhed, må man retfærdigvis gøre det dels ud fra dens faktiske gerninger, dels ud fra de forhold og muligheder, den har haft at arbejde under.

Parlamentarisk set skulle dens grundlag for så vidt være i orden, som den, i modsætning til sin forgænger, er en flertalsregering. Vælgermæssigt set bygger dens største parti, socialdemokratiet, på tilslutning fra den store organiserede arbejderklasse. De radikale henter en stor del af deres stemmer fra husmændene på landet og tilsvarende småborgerlige og intellektuelle lag i byerne. Retsforbundet giver i hvert tilfælde udtryk for en antimonopolistisk politik. Det drejer sig således ganske vist om tre partier, men med hensyn til deres vælgerbasis, som udgør den store udslagsgivende del af befolkningen, skulle deres politiske og økonomiske interesser trods alt være ret ensartede.

Arbejderne har i den henseende gang på gang udtrykt deres krav i udtalelser fra arbejdspladser, fagforeninger og faglige kongresser. Grundlæggende er kravet om retten til arbejde, det vil sige regeringens og arbejdsgivernes pligt til i hvert tilfælde at arbejde efter at opfylde bestemmelsen i grundlovens § 75 om, at det til fremme af almenvellet bør tilstræbes, at enhver arbejdsduelig borger har mulighed for arbejde på vilkår, der betrykker hans tilværelse. Om regeringen ikke gennemfører dette, da må det være simpel retfærdighed, at arbejderen får en sådan understøttelse, at hans kone og børn ikke kommer til at lide under samfundets undladelsessynder. Arbejdsgiverne hævder — det gjorde bl. a. deres formand i sin nytårstale i Århus — at der er grænser for, hvad man kan forlange af den enkelte arbejdsgiver; at forlange fuld trykthed i beskæftigelsen, samtidig med at man erklærer sig villig til en rationalisering, som er nødvendig, er et forsøg på at blæse og have mel i munden på én gang. Det viser, at vor samfundsform er forældet, og på en sådan problemstilling har arbejderne ret til at svare, at hvis de, der ejer Danmarks produktionsmidler og dermed rådigheden over arbejdsmulighederne, ikke kan eller vil sikre landets borgeres eksistens, så må denne ejendomsret afskaffes.

Arbejderne kræver dernæst bedre arbejdsforhold og en løn, som ikke bevidst undergraves gennem skatter — direkte eller indirekte prisfordyrende skatter, herunder i virkeligheden på selve boligen — ej heller gennem u hæmmede priser og avancer, oven i købet samtidig med at man i arbejdsgivernes og den almindelige nedskærings interesse stadig laver numre og uro omkring pristallet og dets beregning.

Hvad angår husmændene og andre arbejdende lag på landet og for så vidt også i byerne, er deres kravs ydre form måske anderledes, men indholdet er i virkeligheden det samme. Kravet går på landet ud på en arbejdsplads for sig og sine, og det vil sige tilvejebringelse af nye landbrugsbedrifter. Det vil atter sige, at der bør føres en sådan økonomisk politik med hensyn til kreditter, til priser og avancer såvel på landbrugets produkter som dets råvarer, at de, der arbejder med jorden, er sikret tilfredsstillende økonomiske vilkår. For de brede lag af byens åndsarbejdere går kravene ud på tilfredsstillende udviklings- og uddannelsesforhold for enhver på sit felt samt tilfredsstillende leveforhold for dem selv. Det vil sige, at bag regeringen står et stærkt vælgermæssigt grundlag for en politik, som fremmer social trykthed og retfærdighed, som værner den arbejdende befolknings økonomiske og demokratiske rettigheder over for monopolerne, herunder arbejderne faglige ret og muligheder for selv at være med ved afgørelsen af deres løn- og arbejdsvilkår. Der er således et solidt grundlag mod den politik, som den gamle radikaler Hørup betegnede som den lumpneste af alle, den, der rotter sig sammen om at plyndre de fattige og sætte overklassen på nakken af dem, der har mindst at stå imod med.

Heller ikke med hensyn til militær- og udenrigspolitik er der tvivl og betænkkelighed i disse befolkningsgruppers stilling. Netop de, som kender sliddet bag værdierne, er traditionelt imod, at de ødes bort til farlige eller uproduktive formål. Netop fordi landet er formet under deres hænder, holder de for meget af det til, at de ønsker at se det som en hærget kirkegård. Derfor er de interesseret i den afspænding, der ligger i Rapackiplanen om en atomfri og militært udtyndet zone i Mellemeuropa. Derfor er de imod raketter og atomvåben